

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-09-19
Besvaras senast
2024-10-03

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2024/25:21 Säker och hållbar tillgång till mineral och metaller

Gruvbolaget Talga har till regeringen lämnat in en begäran om planföreläggande eftersom Kiruna kommun dröjer med att bevilja en detaljplan för grafitgruvan i Vittangi.

Talga vill bryta grafit, vilket är ett viktigt, strategiskt råmaterial som används för tillverkning av anoder till litiumjonbatterier. Gruvbolaget bygger nu också den första anläggningen för grafitanodmaterial till batterier i Luleå.

Gruvbolaget trycker på att det är deras ambition att utvinna 16,2 procent av EU:s efterfrågan på naturlig grafit till år 2030. Man ska också producera drygt 10 procent av EU:s efterfrågan på anodmaterial av naturlig grafit under samma tidsperiod. Gruvbolaget menar också att Europas självförsörjning av den kritiska råvaran till batterier hänger på den här gruvan.

Kiruna kommun å sin sida framhåller att belastningen på kommunen är stor till följd av bostadsbrist och svag kommunal ekonomi, inte minst till följd av Kirunas stadsflytt och andra stora investeringar i kommunen.

Kiruna menar att det bara kommer kostnader och att inga nya pengar kommer att komma om kommunen nu lägger ned arbete och pengar på att genomföra ett planförfarande för den planerade gruvan i Vittangi.

En annan anledning till Kiruna kommuns motstånd är att den skatt som kommunen kan ta ut är en platt skatt. Till skillnad från den statliga skatten, som är högre för höginkomsttagare, måste alla kommuninvånare betala lika många kronor per hundralapp i kommunalskatt, oavsett hur mycket de tjänar. Men det är inte det enda problemet. Många av dem som jobbar i gruvan betalar ingen inkomstskatt alls, eftersom det har blivit en allt större grupp som jobbar enligt "fly in, fly out"-metoden, och därmed kommer inte en enda skattekrona in till kommunen.

Gruvbolaget har kommit långt i tillståndsprocessen men saknar nu den nödvändiga aktuella detaljplanen.

En säker och hållbar tillgång till mineral och metaller är nödvändig för att möjliggöra det gröna samhällsbygget, stärka konkurrenskraften, elektrifiera Sverige och stärka svensk försvarsförmåga. Fler gruvor behövs för att minska

Sveriges och EU:s beroende av råmaterial från tredjeland. Samtidigt behövs acceptans för gruvor, inte minst från gruvkommunerna och lokalbefolkningen, som nu på goda grunder tröttnat på att inte få något tillbaka.

Min fråga till energi- och näringsminister Ebba Busch är:

Överväger ministern några nya initiativ för att tydliggöra ansvariga myndigheters ansvar när det gäller gruv- och mineralnäringens tillståndprocesser, och avser ministern i övrigt att vidta nödvändiga åtgärder för att förenkla och förkorta tillståndprocesserna för gruv- och mineralnäringen?

.....

Isak From (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch